Konto czekowe P. K. O. Poznań nr. 204115

Cena pojedyńczego egzemplarza 10 groszy.

DRWĘCA

z dodatkami: „Opiekun Młodzieży“, „Dodatek powieściowy“ i „Nasz Przyjaciel“

„Drwęca“ wychodzi trzy razy tygodniowo w wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przedpłata wynosi dla abonentów 1,— zł z doręczeniem 1,19 zł miesięcznie. Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Adres telegr.: „Drwęca“ Nowemiasto-Pomorze

Druk i wydawnictwo: „Drwęca“ Sp. z o. p. w Nowemmieście.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-łamowej 5 groszy, na stronie 3-łamowej 15 groszy, w tekscie na 2 i 3 stronie 20 groszy, na 1 stronie 25 groszy, przed tekstem 30 groszy.

Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Redaktor: Marja Bogusławska w Nowemmieście.

Nr. 147 Nowemiasto-Pomorze, Sobota dnia 13 grudnia 1924. Rok IV

Wobec nowych wyborów w Niemczech.

Wybory ostatnie w Niemczech każą zastanowić się poważniej nad tem, jak może przedstawić się stosunek nowego rządu do Polski i czy zyskalibyśmy, lub stracili, gdyby z dwóch ścierających się z sobą grup zwycięstwo odnieśli nie demokraci lecz nacjonaliści.

Naogół stanowisko nacjonalistów jest stosunkowo najbardziej znane i najbardziej niezłożone w stosunku do Wschodu wogóle a Polski w szczególności, widzimy przedewszystkiem: jawną zaborczość, usprawiedliwianą wprost potwornemi kłamstwami i usilne przeprowadzanie dążeń na wschód. Obecna polityka polska zdaniem nacjonalistów niem. rujnuje niemiecką wiekową pracę. „Przykłada się topór do korzenia Rzeszy. Niemcy bez mocnego, pewnego połączenia między Śląskiem i Prusami Wschodniemi są dzisiaj tak samo niezdolne do życia, jak monarchja stworzona przez Fryderyka Wielkiego, kiedy Rosja zamierzała posunąć swoją potęgę pod bramy Wrocławia i Berlina“.

Stanowisko nacjonalistów niemieckich objawia się traktowaniem Polski wciąż jeszcze jako naród podrzędny, do którego podbicia ma się wszelkie prawo. Pomorze, Śląsk a nawet Poznańskie uważa się jako ziemie niemieckie. „Nowe pociągnięcie granic pomiędzy Polską a Niemcami — czytamy w książce profesora uniwersytetu berlińskiego, Waltedra Vogel'a. zatytułowanej „Das neue Europa“ — musi doprowadzić w każdym razie do nieustającej walki. Rzesza niemiecka nie może zrzec się większej części odstąpionych krajów z pięciu powodów“. Tu następuje wyliczenie.

Antypolski ton polityce tej nadaje fakt, że wpływ w niej mają silne żywioły rolnicze, których domeną wpływów jest wogóle wchsód Niemiec, a zwłaszcza Prusy Wschodnie. Upatrują te żywioły rolnicze przyszłość Niemiec w dalszej kolonizacji ziem wschodnich i wogóle przełożenie ośrodka życia Niemiec z Zachodu na wschód. Ponieważ rolnictwo nie może przenikać granic, jako osiadłe na ziemi, która jest nieprzenośna, przeto w pojęciu nacjonalistów opanowanie Polski jest koniecznością.

Ideologja aneksji, którą nazywa się pięknie odzyskaniem zrabowanych ziem, głoszona jest zupełnie jawnie i w niej streszcza się stanowisko nacjonalistów w odniesieniu do Polski. Stosownie zaś do całej ideologji nacjonalizmu niemieckiego, który wyrósł w okresie zwycięskich wojen za czasów Bismarcka, oraz do metod, stosowanych obecnie przez sfery nacjonalistyczne, a polegających na krzewieniu tajnych związków militarnych, w przenikaniu do Reichswehry i dążnościach natury zbrojnej, metoda przeprowadzenia celu ze strony nacjonalistów przyjęłaby i dzisiaj w razie możliwości formę stoczenia wojny odwetowej, do której Niemcy się bezwzględnie przygotowują. Tajne związki militarne niemieckie stałyby się w razie zwycięstwa nacjonalistów niemieckich w większej jeszcze niż dotychczas mierze podstawą dla rozbudowy przygotowań militarnych.

Tak przedstawia się pokrótce, w najgrubszych zarysach stanowisko nacjonalistów i z tem musimy się liczyć szczególnie, że jeżeli chodzi o Polskę, wpływy ich sięgają daleko poza własne stronnictwo. Trudniejsze jest określenie stanowiska i metod polityki lewicy niemieckiej w stosunku do Polski, czyli stanowisko tak zwanych „Niemiec demokratycznych“.

Jednak wyraźnie można stwierdzić, że jeżeli chodzi o cele, polityka demokracji niemieckiej nie różni się w niczem od polityki nacjonalistów. Należy przypomnieć oświadczenie posła socjalistycznego Breitszheida w Genewie, znane ogólnie, o którem rozpisywała się prasa polska, a która maluje dostatecznie jasno zamiary lewicy niemieckiej. Jeżeli chodzi o partję demokratyczną, która wrazie zwycięstwa lewicy w wyborach specjalnie miałaby wpływy to nie ulega kwestji, że ponowne zrodzenie granicy wschodniej wymieniła wyraźnie jako cel polityki demokratycznej. Wobec tego optymizm w razie „rozwoju Niemiec ku demokracji“, jak się to pięknie mówi, jest zupełnie nieuzasadniony. Kto zresztą czyta prasę niemiecką uważnie i obszernie, ten odkryć mógł już dawno, że właśnie organy partji demokratycznej, to znaczy tej sztandarowej partji antynacjonalistycznej i wyznającej zasadę pokojowej polityki współpracy gospodarczej, odznaczają się specjalną nienawiścią ku Polsce.

W przeciwieństwie więc do optymizmu w odniesieniu do „Niemiec demokratycznych“ należy jasno i wyraźnie postawić tezę: Cele Niemiec demokratycznych i republikańskich w stosunku do Polski są identyczne z celami nacjonalistów.

Różnice polegają na metodzie; szczerze mówiąc, obawiać się możemy więcej metody demokratycznej i gospodarczej, niż nacjonalistycznej. Między innemi i dlatego, że — niestety trzeba to powiedzieć — nacjonaliści niemieccy nie mają sprzymierzeńców w Polsce, a antynacjonaliści niemieccy, wyznawcy metody gospodarczej, mają ich, mianowicie antynacjonalistów polskich i wszystkich prawie żydów. Nie ulega wątpliwości, że w razie zwycięstwa dojścia do władzy na tle przeprowadzenia planu Dawes'a, zużyje ona stosunki przyjaźni ażeby wymóc na terenie międzynarodowym wywleczenie rewizji granic wschodnich Niemiec.

Jest to jedna jej strona. Druga i to bardzo niebezpieczna, zwrócona jest wprost ku Polsce. Fakt ogromnego przygotowania gospodarczego Niemiec jest świetną podstawą do prowadzenia polityki gospodarczego podboju świata. Ku temu podbojowi zmierza od dłuższego czasu świadomie polityka niemiecka i czyni wszelkie przygotowania.

Pomiędzy warunkami prowadzenia tej polityki, należy między innemi wymienić raz jeszcze: Zdobycie rynków zbytu.

Jest bowiem rzeczą oczywistą, że żadna produkcja na nic się nie zda, o ile nie będzie jej można wywozić.

Niemcy zrozumiały to doskonale. Wyrazem tego zrozumienia są wytrwałe dążenia, zmierzające do zawarcia traktatów handlowych z krajami ościennymi i to, jest bardzo znamienne na podstawie klauzuli największego uprzywilejowania. Swiadczy to, że czują się one gospodarczo bardzo silne i że liczą się z tem, iż uprzywilejowanie to będzie w istocie jednostronne. Wogóle w Niemczech ujawniają się — w zgodzie z rozpoczętą przez nie polityką podboju gospodarczego — tendencje do zniesienia wokół siebie granic gospodarczych a to oczywiście celem ułatwienia wywozu niemieckiego. Do tego celu zmierza polityka traktatów handlowych. Niemcy gospodarczej protekcji nie potrzebują i dosyć się czują pod względem gospodarczym potężne, ażeby sprostać konkurencji zagranicznej. Wynik wyborów utwierdził „demokrację niemiecką“, która na swoim sztandarze wypisała zasadę wolnego handlu, możemy przeto liczyć się z dalszem dążeniem w tym kierunku.

Stosunek gospodarczych prądów do Polski streszcza się w tem, że Polska jest dla nich z jednej strony możliwym rynkiem zbytu, a z drugiej drogą do Rosji. Z tego punktu widzenia trzeba spojrzeć na propozycję niemiecką, zawarcia z nami Traktatu handlowego. Zdanie sobie sprawy z celów gospodarczej polityki niemieckiej pozwoli dopiero rozpoznać niebezpieczeństwa takiego traktatu.

Trzeba niebezpieczeństwu śmiało spojrzeć w oczy. Ta polityka niemiecka jest dla nas niesłychanie niebezpieczna. Jesteśmy gospodarczo znacznie od Niemiec słabsi i nieopatrzne zacieśnienie stosunków gospodarczych z Niemcami może nas wtrącić w zupełną niewolę gospodarczą, do czego niewątpliwie Niemcy dążą. W razie błędów w naszej polityce, w razie nieostróżności przy zawieraniu traktatu handlowego z Niemcami, możemy bardzo łatwo stać się pierwszą ofiarą niemieckiej polityki gospodarczej.

Ulepszenie rozkładu jazdy.

Bydgoszcz, 10. 12. Wczoraj rozpoczęła się zwołana przez Gdańską Dyrekcję Kolejową konferencja w sprawie usunięcia niedomagań połączeń kolejowych. Brali w niej udział przedstawiciele Urzędu Wojewódzkiego, miast, powiatów, Izb Handlowych i Kuratorjum Szkolnego. Uchwalono cały szereg ulepszeń. Dla Torunia zwłaszcza ważnem jest postanowienie, że z nowym rozkładem jazdy wszystkie pociągi, które dotąd przychodziły wzgl. odjeżdżały z Dworca Głównego odtąd odchodzić będą z dworca Toruń-Mokre, z wyjątkiem oczywiście bezpośrednich Warszawa—Gdańsk i Warszawa—Poznań. Dobre połączenia z Toruniem otrzymają powiaty brodnicki i lubawski, tak iż na załatwienie spraw w Toruniu mieszkaniec np. Nowegomiasta nie będzie tracił jak dotąd 2—3 dni, lecz będzie mógł jeszcze tego samego dnia wrócić do domu. — Nowy rozkład uwzględni także potrzeby kulturalne mieszkańców, umożliwiając im podróż powrotną po skończeniu przedstawienia w teatrze. Jedna w tem wszystkiem strona ujemna, że wszystkie te ulepszenia wejdą w życie dopiero z dniem 1 czerwca.

Zatwierdzenie pożyczki polskiej w Stanach Zjednoczonych.

Warszawa, 9. 12. Rada Ministrów zatwierdziła umowę, podpisaną w dn. 14 listopada 1924 r. w Waszyngtonie między Rzplitą Polską, a Stanami Zjedn. Ameryki P. w sprawie zatwierdzenia długu Rzplitej Polskiej wobec Stanów Zjedn. A. P. i poleciła ministrowi skarbu jej wykonanie.

Umowa ta przedstawia wyniki długotrwałych rokowań prowadzonych przez Ministerstwo Skarbu, za pośrednictwem pos. Wróblewskiego. Umowa jest korzystnem ustaleniem sumy naszego długu w Ameryce, prawie zupełnie zgodnej z obliczeniem polskiem, odracza zapoczątkowanie wypłat pełnych rat do roku 1929 oraz dzięki obniżeniu stopy procentowej wstecz od roku 1922 redukuje dość znacznie sumę długu. Umowa ma duże znaczenie w rozwoju stosunków naszych ze Stanami Zjedn., wzmocni niewątpliwie nasze stanowisko na rynku finansowym Ameryki, i nie pozostanie bez wpływu na toczące się obecnie w Londynie takież rokowania.

Odroczenie postanowień protokółu genewskiego.

Rzym, 9. 12. Dziś o godz. 11 przed południem odbyło się poufne posiedzenie Rady Ligi Narodów, na którem poruszona była sprawa protokołu genewskiego. Po deklaracji Chamberlaina i Brianda Rada Ligi [illegible] jednomyślnie następującą rezolucję:

Rada Ligi Narodów wysłuchawszy prośby i uwag przedstawiciela Imperjum Brytyjskiego oraz oświadczeń, złożonych przez innych członków Rady, postanowiła [illegible] na porządku dziennym swej marcowej sesji [illegible] prac przygotowawczych do konferencji w sprawie zmniejszenia zbrojeń, którą to sprawą miała się zająć w czasie obecnej sesji w myśl protokołu genewskiego i zgodnie z rezolucją, przyjętą dnia 28 października 1924 r. Inne postanowienia tej rezolucji mają być zastosowane z uwzględnieniem tej zmiany terminu.

W południe odbyło się kilkunastominutowe posiedzenie Rady, na którem Rada Ligi Narodów po zbadaniu zleceń komisji międzynarodowej, powołanej dla przelania przez rząd niemiecki na rząd polski funduszów ubezpieczeń społecznych na G. Śląsku, odstąpionym przez Niemcy Polsce, przyjmuje zaproponowane zlecenia, które mają moc przewidzianą w wyżej wymienionym artykule traktatu.

Referent podkreślił pilność tej sprawy, przypominając, że pierwsza wypłata ma być wykonana w dn. 1 lutego 1925 r.

Aresztowanie b. cesarzowei Zyty.

Wiedeń, 9. 12. „Der Abend" przynosi sensacyjną wiadomość z Budapesztu o aresztowaniu b. cesarzowej austrjackiej Zyty, która przybyła za fałszywym paszportem z synem Ottonem na Węgry i zamieszkała w pałacu hr. Andrassy'ego. Pałac został otoczony przez żandarmerję, poczem nastąpiło aresztowanie cesarzowej. Hr. Andrassy stał na czele spisku, mającego usunąć prezydenta i obwołać Ottona królem węgierskim.

Echa nieudanego bolszewickiego zamachu stanu w Estonji.

Według doniesień prasy z Tallina i Helsingforsu Rosja sowiecka brała bezpośredni udział w zamachu komunistycznym. Kierownik akcji przewrotowej Jan Anwelt po nieudaniu się przewrotu zbiegł aeroplanem do Rosji Sowieckiej. Inny przywódca został aresztowany w chwili gdy usiłował przekroczyć granicę rosyjską. Między aresztowanymi znajdują się komuniści u których znaleziono rosyjskie paszporty kurjerskie.

Według wiadomości z Piotrogrodu, władze sowieckie rozpoczęły aresztowania przebywających obecnie w Rosji sowieckiej obywateli estońskich, aby spowodować wymianę tychże na 149 komunistów skazanych w Tallinie.

Minister spraw zagran. Seja oświadczył w wywiadzie, że wypadki w Rewlu zmuszają do zastanowienia się raz jeszcze nad koniecznością utworzenia związku państw bałtyckich. Minister potwierdził również że rząd łotewski zaproponuje odroczenie konferencji w Helsingforsie do czasu utworzenia nowego gabinetu.

Przemysł drzewny.

Rzeczpospolita Polska posiada bardzo znaczne obszary leśne. Była dzielnica Pruska 1800000 ha., Królestwo Kongresowe 2702000 ha., Małopolska 2013000 ha. i Kresy Wschodnie około 3000000 ha. Obszar leśny całego Państwa możemy obliczyć na cka 9515000 ha. Z tego przypada na lasy wysokopienne około 75% i na lasy niskopienne 25%. O ile racjonalny system gospodarki leśnej będzie przewidywał przeciętnie 80-cią letni okres rębności, (okres rębności w lasach rządowych 110 lat, prywatnych 90 lat i nizkopiennych 55 lat) to roczna przestrzeń rębna będzie ca 90000 ha. lasów wysokopiennych i 29000 ha. nizkopiennych. Możemy liczyć, że hektar lasu wysokopiennego wyda średnio ca 310 cbm. masy drzewnej, nizkopiennego 230 cbm. Przeto będziemy mieć około 28000000 cbm. masy drzewnej z lasów wysokopiennych i około 6000000 cbm. z nizkopiennych. Niema więc nic dziwnego, że w kraju powstał i utrzymuje się silnie rozwinięty przemysł drzewny, który po przemyśle naftowym i węglowym zajmuje trzecie miejsce. Mechaniczna i chemiczna przeróbka drewna nie jednemu robotnikowi dają kawałek chleba i są poważnym czynnikiem bilansu handlowego kraju. Finansowa polityka rządu zamienia jedne przedsiębiorstwo za drugim na bezrobotne. Najintensywniej rozwiniętemu przemysłowi drzewnemu w byłych dzielnicach pruskich grozi poważne niebezpieczeństwo o ile natychmiast nie będzie dokonane kilka reform, specjalnie w dziedzinie przemysłu drzewnego, które bez szkody dla skarbu państwowego mogłyby uruchomić jego. Przyczyny nieuruchomienia pomorskiego przemysłu drzewnego są następujące:

1. Brak zdrowego i taniego kredytu, razem z ogólnym brakiem gotówki czyni wprost niemożliwem zawierania większych handlowych tranzakcji. Brak pieniądza i długo terminowego kredytu, jako istotnego czynnika produkcji — tę ostatnią zupełnie uniemożliwiają.

2. Roczne etaty zrembowe lasów b. dzielnicy pruskiej, mogą pokryć tylko 60% zapotrzebowania miejscowych tartaków. Wysoka taryfa kolejowa nie pozwala sprowadzać surowiec ze wschodnich obszarów Rzeczypospolitej. Taka polityka wpływa tylko na podrożenie surowca Przed wojną drzewo byłego Królestwa Kongresowego było transportowane przez granicę i dopiero tu na pomorskich tartakach było przecierane. Robotnik miał zatrudnienie. Tartaki były w ruchu. Niestety teraz, kiedy nie mamy granicy nie możemy sobie tego pozwolić.

3. Bardzo wysokie i liczne podatki oraz wygórowane socjalne ciężary, jako kasy chorych, ubezpieczalnie itd. niezmiernie obciążają i przez to podnoszą koszt własnej produkcji.

4. Drogi robotnik, wywiera ten sam wpływ na podrożenie produkcji. Tu muszę zaznaczyć, że sam ze siebie robotnik nie jest drogi, ale robi jego drogim mała wydajność jego pracy. Nie jestem zwolennikiem 10 ciu godzin pracy, jak w Niemczech. Nie chcę zwalać ciężaru przesilenia gospodarczego na jedeną klasę, ale uważam że dostając za ośm godzin, robotnik powinien ośm pracować. Niestety w stosunku przed wojennym widzimy 20% czasem 30% mniejszą wydajność.

5. Czynniki wyżej podane podnoszą koszt własnej produkcji i razem z konkurencją państw tańszych od nas, robią zupełnie niemożliwym eksport materjałów za granicą. Eksport ustaje. Znam bardzo dobrze rynki: Skandynawji, Niemiec, Anglji, Francji, Belgji i Rosji. Wiem jak łatwo zniszczyć rynek zbytu : jak ciężko jego odnaleźć. Znając to biję na alarm, bo konkurencja nie śpi. Ograniczone rozmiary listu niniejszego nie pozwalają na omówienie tej kwestji dokładniej, mogę tylko powiedzieć, że Rosja wyrzuciła taką olbrzymią ilość drzewa na rynek państw importujących, że obecnie notujemy o 20% spadek cen w stosunku przed wojennym. Rząd Rosyjski wydzierżawił bardzo dużo leśnej koncesji. Jako przykład w jednym rejonie miasta Wołogda, wydzierżawiony obszar leśny wynosi 1000000 ha. Nie można na to zamykać oczu i trzeba poważnie z tem się liczeć. Tracimy rynek zewnętrzny nie lepiej stoi sprawa i z rynkiem wewnętrznem.

6. Zniszczenie po wsiach i miasteczkach spowodowane wojną światową i wdarciem się bolszewików aż po Wisłę wynoszą około 1130000 budynków. Jeżeli przypuścimy że 70% ilości tych budynków będzie odbudowane z cegły, to pozostanie jeszcze do odbudowy 340000 budynków. Przyjąwszy za potrzebowanie drzewa tartego po 35 cbm. na budynek, widzimy że na odbudowę potrzeba 11900000 cbm. materjałów tartych.

Na odbudowę. A gdzie budowa. Budowa fabryk, budynków i wszelkich dróg komunikacyjnych. Gdzie zapotrzebowanie przemysłu chemicznego, stolarskiego i drobnego. Gdzie drzewo kopalniane, za potrzebowanie którego obecnie w kraju wynosi około 900000 cbm. Każda tonna (1000 kl.) węgla kamiennego wydobytego na wierzch ziemi potrzebuje około 0,04 — 0,06 cbm. drewna. Gdzie słupy telegraficzne i telefoniczne zapotrzebowanie roczne, których wynosi około 75000 cbm. przyjmując, że ogólna długość linji telegraficznej i telefonicznej w Państwie Polskim wynosi około 100000 klm. (linje państwowe i prywatne) i biorąc normalnie 25 słupów na jeden klm. otrzymamy wynik że na wszystkich linjach w Polsce stoją obecnie około 2,5 miljona słupów czyli ca. 75000 cbm. drewna. Zważywszy, że roczne zapotrzebowanie na wymiany słupów zgniłych lub złamanych wynosi w czasach obecnych najmniej 10% (wobec używania słupów w stanie przeważnie nieimpregnowanym) otrzymamy wyżej powiedziane wyniki. A podkłady kolejowe. Długość wszystkich linji kolejowych w Państwie Polskim wynosi około 16000 klm. przeto na linjach leży około 40000000 podkładów, przeważnie w stanie mniej niż w średnim. Do wyrobienia tej ilości podkładów potrzeba około 6000000 cbm. drewna okrągłego. Jeżeli przyjmiemy użycie w każdym roku tylko 10%, to będziemy musieli wymieniać stale w każdym roku ca. 4000000 podkładów, na co potrzebujemy rocznie około 600000 cbm. drewna, musiałbym bardzo dużo pisać, żeby wymienić wszelkie niezbędne potrzeby rynku wewnętrznego. Potrzeby są duże. Niestety handel wewnętrzny też prawie ustaje. Tartaki nie mogą pozbyć się gotowych materjałów, fabryki nie mają zamówień. Rynek wewnętrzny potrzebuje pieniędzy lub kredytu.

Straciwszy rynki zewnętrzny i wewnętrzny przemysł drzewny zamiera. Najpilniejszem zadaniem rządu będzie uruchomienie go. Uruchomienia te wymaga ogólne dobro gospodarcze kraju. Z uruchomieniem jego rząd ma dobrego płatnika podatków i rychłe załatwieniem kwestji bezrobocia. Statystyka pokazuje, że jeden pracujący robotnik w przemyśle drzewnem daje zatrudnienie pięciu innym. Uruchomiony przemysł drzewny nie będziecie mieć interpelacji bezrobotnych. Zwlekać z załatwieniem sprawy, posiadającej takie doniosłe znaczenie dalej nie wolno. Traktowanie ją sposobem dyletanckim a nie fachowym względnie na ogół nie dobro kraju powinno być zupełnie wykluczone. Sprawa wymaga decyzji, wysiłku i czynu. Zwłoką — może mieć bardzo złe skutki jak gospodarcze tak również i socjalne. Przykładów daleko nam szukać nie potrzeba. Inż. B. S.

O przerachowanie hipotek, oszczędności i pożyczki „Odrodzenie" z roku 1920.

Wiadomem jest, iż Rozporz. Min. Skarbu z dnia 14 maja br. nakazuje przerachować wedle stawek § 2 w byłym zaborze pruskim: hipoteki miejskie na 15 proc. hipoteki wiejskie na 15 proc. listy zastawne na 15 proc. oszczędności w bankach akc. i spółkach komand. na 5 proc. przyczem przerachowanie oszczędności w bankach nie może sięgać ponad 125 zł p. a kto deponował sumy większe, ten je traci — chyba, że były to sumy miljonowe, złożone przed 31. 12 1922, ale i z tych sum nie będzie pociechy, gdyż mają one być przerachowane — po obliczeniu do 125 zł — w stosunku takim, że za każde 1.800.000 mkp. uzyska się 1 złoty.

Wiadomem jest, że rozporz. z dnia 7 czerwca br. nakazuje wymienić dawne pożyczki państwowe do dnia 31. 12. 24 na nową pożyczkę konwersyjną (pięc procentowa od r. 1945). przyczem Skarb nie płacąc gotówką lecz papierem za papier, wyda: za 500 mkp. asygnat z r. 1918, 19 itd. 10 zł za 1000 mkp. pożyczki „Odrodzenia" z r. 1920 10 zł za 5000 mkp. Miljonówki 10 zł. Asygnat starych jest między ludźmi mało. Miljonówka była loterją i kupowało ją wielu ludzi za zdewalowane marki pol. czyli za grosze. Ale poważną bolesną stratę na pożyczce Odrodzenia mają ponieść właśnie najlepsze, patrjotyczne koła a im kto rychlej zapłacił, tem więcej będzie bitym, bo 1 zł równał się w maju 1920 r. trzydziestu markompolskim a Pan Min. Skarbu wziął przy przerachowaniu stan marki z grudnia 1920 r. i zamiast 3, 2,72. 250. 2 zł za 100 mkp. daje tylko... 1 zł!!!

Wiadomem jest dalej, że hipoteki i listy zastawne prawie w całej reszcie Polski mają być przerachowane na 50. 42, 33 i 24 proc. a tylko na b. zabór pruski wymierzono 15 proc. za owe wierzytelności. Najbardziej bitą będzie Wielkopolska która w roku 1919 dała Skarbowi około 250 miljonów dobrych marek ratując Państwo, która w roku 1920 do 21 dała Polsce 10500 wagonów nadmiaru swego żyta pszenicy itd. po 275 i 300 mk za centnar (sekwestr!!) podczas gdy w całej reszcie Polski płacono za te płody 2, 3. 4 tysiące mkp. za ctr!!! Tak samo dało Pomorze przeszło 2.000 wagonów!!

To też nie dziw, że od czerwca br. idzie pomruk strasznego niezadowolenia i goryczy od Bałtyku aż do Mysłowic z powodu krzywd, wyrządzonych wierzycielom hipotecznym, deponentom oszczędności i posiadaczom pożyczki Odrodzenia. Na zebraniach i wiecach słyszy się żale. groźby i złorzeczenia; o zachęcie do oszczędności dalszych w bankach nikt nie chce słyszeć. Czy zaufanie do Rządu nie będzie poderwane? Czy widoki powodzenia przyszłych ewentualnych pożyczek wewnętrznych nie maleją do minimum?

Wyrazem tych uczuć i objawem chęci naprawienia — choć w części krzywd, wyrządzonych emerytom, wdowom, małoletnim, właścicielom oszczędności, którzy wiernie ufali bankom i śpieszyli Państwu z pomocą, wycofując swe depozyty na zakup pożyczki Odrodzenia — były wnioski niżej podpisanego i 20 kilku kolegów z sejmowych klubów: Z. L. N. Chrześc. Dem. Nar. P. Rob. i Chrześc. Nar. które żądały:

1. aby hipoteki i listy zastawne waloryzować wyżej (ponad 15 proc.)

1. aby banki płaciły za oszczędności nie 5 proc, ale 10 proc. a w razie pozostawienia ich na lat 20 nawet 50 procent:

3. aby na pożyczkę Odrodzenia Skarb dał nowy papier, licząc za 100 mkp nie 1zł. lecz 2. 2.50 — 2.70 — 3 zł w stosunku do miesiąca, w którym wpłacało się pieniądze na tę pożyczkę.

Oba wnioski zostały w Komisji Skarbowej Sejmowej odrzucone. Dnia 2 grudnia upadł wniosek dotyczący pożyczki Odrodzenia. Zwalczali go: Rząd, PPS. Wyzwolenie, Koło Żyd, obojętne stanowisko zajęli: Zw. Lud. Nar. Piast, Niemcy, Chrześc. Nar. a popierały go jedynie Chrześc. Demokracja i NPR. Przeszedł natomiast wniosek posła Moraczewskiego (PPS). żądający aby Rząd przerachował do pełnej sumy tylko te kwoty pożyczki Odrodzenia, które z jego nakazu (Rządu) deponowane były w sądach. Rząd przyrzekł wnieść odpowiednią ustawę. Referat plenum Sejmu powierzono p. Moraczewskiemu.

Dnia 4 grudnia upadł projekt ustawy dotyczący hipotek, oszczędności i listów zastawnych. Zwalczały go: Rząd i kluby PPS. Wyzwolenie. Koło Żyd. i Zw. Lud. Nar. Obojętnie zachowały się tylko kluby: Chrześc. Nar. Piast. Niemcy itd. a poparły go jedynie: Czreść. Dem. i NPR. Referatu w plenum sejmu podjął się poseł Pluciński. Dla ścisłości dodaję, iż rozp. z dnia 14. 5. 1924 r. nie dotyczy wcale spółdzielni dla których wyjdzie nowe rozporządzenie.

Dalsza akcja przeniesie się do plenum Sejmu, gdzie wnioskodawcy będą się starali wywalczyć korzystniejsze przerachowanie dla wierzycieli. Pożyczki Odrodzenia jest jeszcze w rękach posiadaczy około 5 miljardów mkp za które Rząd chce dać 1 zł za 100 mkp. tylko około 50 miljonów zł nowej pożyczki (5 proc. do r. 1945). Jak minimalną jest ta suma długu Państwa wewnętrznego widzimy stąd, że wynosi ona 1 dekadę czyli 1/3 miesięcznego, przeciętnego wydatku Skarbu preliminowanego w budżecie na rok 1925!!

Wobec tego losu jaki spotkał wnioski niżej podpisanego i kolegów z komisji skarbowej, jest wynik dalszych naszych starań w Sejmie mocno wątpliwym!

Kto zatem posiada: Asygnaty, pożyczkę Odrodzenia, Miljonówkę niech zamieni je — przed 31. 12. 24 — w kasach skarbowych lub kasach Banku Polskiego na nową pożyczkę konwersyjną, gdyż jeżeli tego nie uczyni, poniesie nową ogromną stratę: bo za każde 1.800.000 mkp. spóźniwszy się, otrzyma 1 złoty!!! Kto interesowany, niechaj śledzi pilnie dalszego przebiegu sprawy w Sejmie.

W imieniu kolegów wnioskodawców
Warszawa, 6. 12. 1924.
Karol Rzepecki, poseł na Sejm.

Wiadomości z kraju i z miasta.

Nowemiasto, dnia 12 grudnia 1924 r.

Kalendarzyk, 12 grudnia. Piątek, Konstantego m.
13 grudnia. Sobota, Łucji p. m.
14 grudnia. Niedziela, Nikazjusza m.
Wschód słońca g. 8 — 3 m. Zachód słońca g. 3 m. 44

Posiadaczom krótko- i długoterminowej wewnętrznej Pożyczki państwowej z r. 1920 oraz premjówek zwraca się uwagę, że termin wymiany tychże na nowe oblegacje złotowe upływa nieodwołalnie 31. grud. 1924. Zamienić można we wszystkich Kasach Skarbowych. Radzi się jak najspieszniej wymienić z powodu wielkiego natłoku przy końcu roi

Wykłady z obrazami świetlnemi

odbędą się w Czytelni „T. C. L. w niedzielę 14-go o godzinie 6 pp. Rozpoczną i zakończą takowe wesołe występy deklamacyjno — monologowe. Wstęp bezpłatny ze względu na szczupłość sali młodzież do lat 16 dopuszczaną nie będzie.

Domniemana poprawa warunków komunikacyjnych w powiecie Lubawskim.

Zgodnie z podanym przez nas na pierwszej stronie komunikatem z konferencji w Bydgoszczy trudno powstrzymać się od sceptycznych uwag co do domniemanego dobrodziejstwa. Zmiany pociągów nastąpią od 1 czerwca „dzięki czemu szczęśliwi mieszkańcy pow. Lubawskiego, będą mogli znowu w ciągu jednej doby pojechać i wrócić z Torunia". Czyli, że będzie przywrócony jeden pociąg na linji Radomno Brodnica, tak jak było lat poprzednich, który może znowu zostanie zawieszony w połowie października, gdy skończą się wyjazdy do morza i innych punktów pięknego Pomorza, stanowiących miejsca wypoczynku letniego.

Lecz choćby miał i pozostać nie rozwiąże to jeszcze kwestji upośledzenia Pomorza, z którego wyjściem byłoby jedynie wybudowanie 6-cio-kilometrowej linji Radomno — Jamielnik przez Rakowice, dzięki czemu niepotrzebowalibyśmy dalekich objazdów udając się do Warszawy czy Gdańska.

Zwracamy uwagę

Szanownym Czytelnikom na ogłoszenie „VESTY" jesteśmy również tego zdania, że w obecnym właśnie czasie zapewnienie siebie, względnie Swej rodziny jest twardą koniecznością.

Ubezpieczający się „w „VEŚCIE" ma prawo do dywidendy, którę Towarzystwo wypłaca gotówką, lub na życzenie odlicza od premji.

Ubezpieczenie na życie polecić można w szczególności nowożeńcom.

Komunikat Ministerstwa Skarbu.

Termin do nabywania świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych i kart rejestracyjnych na rok podatkowy 1925 przypada na zasadzie art. 30 ustawy z dnia 14 maja 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 56 poz. 412) na okres od 1 litopada do końca grudnia 1924 r.

Termin ten bezwarunkowo nie zostanie odroczony jak również nie będą udzielane zezwolenia na ratalną spłatę tych należytości, a po upływie wyznaczonego terminu przystąpią niezwłocznie władze podatkowe do ścisłej kontroli przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych oraz zająć przemysłowych.

Winni zupełnego niewykupienia, lub posiadania nieodpowiednich świadectw przemysłowych będą niezwłocznie pociągnięci do odpowiedzialności karnej na zasadzie art. 98 ustawy o państwowym podatku przemysłowym.

Wymiana biletów zdawkowych.

W myśl rozporządzeń dotyczących zmiany ustroju pieniężnego, Ministerstwo Skarbu wydało następujące zarządzenie w sprawie wymiany biletów zdawkowych wartości poniżej jednego złotego, a mianowicie wartości gr. 5 gr, 10 gr, 20 gr. oraz 50 gr.

Wymiana biletów zdawkowych przytoczonej powyżej wartości rozpoczęła się w dn. 1 listogada r. b. Wycofywane bilety zdawkowe będą wymieniane na bilety zdawkowe 1-o i dwuzłotowe, lub też bilety Banku Polskiego.

Wymiana dokonywana będzie do dn. 31 stycznia r. p. przez Centralną Kasę Państwową, Kasy skarbowe, Oddziały Banku Polskiego oraz Kasę rządową w Gdańsku Obok wymiany instytucje te będą przyjmowały bilety zdawkowe do dn. 31 stycznia r. p. przy uiszczaniu wszelkich należności.

Bilety zdawkowe przedstawiane do wymiany oraz przy uiszczaniu należności winny być posortowane i ułożone w paczki jednej wartości.

Bilety zdawkowe wartości do jednego złotego, które od dn. 1 listopada wpływać będą do Kas, nie będą w dalszym ciągu puszczane w obieg i unieważniane będą przez dziurkowanie.

Płacić rzemieślnikom!

Hasło to przestrzegać trzeba dziś bardziej i ściślej jeszcze niż kiedykolwiek. Rzemieślnik dzisiejszy bowiem prócz dolegliwości trapiących wszystkie warstwy naszego społeczeństwa tj. brak gotówki, kredytować musi bardzo poważne kwoty nieraz trzy i czterocyfrowe liczby. Dając zlecenie, trzeba też pomyśleć o możności natychmiastowego uregulowania rachunku, albowiem rzemieślnik prócz potrzeb swych dla utrzymania rodziny, płacić musi pomocnikom punktualnie zarobki tygodniowe, płacić za zakupiony surowiec oraz podatki najróżniejszych kategoryj a nie mając gotówki, naraża się na przymusowe lub dobrowolne zamknięcie swego warsztatu. Znane są wypadki ostatnich dni, gdzie ludzie zamożni jako dłużnicy rzemieślników za wykonane prace wzgl. dostarczone przedmioty stali się przyczyną bankructwa ostatnich.

Uroczystość w Łąkorzu.

Uroczyste przyjęcie dziewic do stowarzyszenia dzieci Marji w Łąkorzu.

Naśladowania godna uroczystość odbyła się w święto Niepokalanego Poczęcia Najśw. Marji Panny po raz pierwszy w naszym kościele. Dzięki staraniom naszego Wielebn. Ks. proboszcza przystąpiło 23 parafjanek do kongregacji dzieci Marji. W białych sukienkach, przyozdobione w welony z wianeczkami z białych kwiatów, posuwał się orszak młodych dziewic z palącemi świecami w uroczystej procesji od plebanji do w zieleń przyozdobionej, wiernemi przepełnionej świątyni, gdzie przed tronem Najświętszej Marji Panny i dzieciątka Jezus aspirantki przyrzeczenie dotrzymania cnot niewinności, pokory i wzajemnej miłości, jako najdroższego skarbu, uroczyście złożyły. Po wzruszającej przemowie Wielebn. Ks. prob. i odmówieniu kanonicznych modlitw nastąpiło zamienianie przeznaczonych tasiemek włożenie medalików i wręczenie manualików. Wspólna Komunja św. podczas uroczystej sumy działała na ogół tak bardzo wzruszająco, że niejedno oko łzą się przepełniło. Błogosławieństwem Najśw. Sakramentem i odśpiewaniem „Tedeum" zakończono na ogół tak rzadką w naszej świątyni, od czasu jej istnienia mniejwięcej 600 lat, pierwszą odbyłą się uroczystość. Po ukończonem nabożeństwie odprowadzono grono solenizantek procesjonalnie do plebanji gdzie je z kawą i pieczywem gościnnie przyjęto jak też i tegoż dnia wieczorem w mieszkaniu p. K. Karasińskiej tak zwanej matki dzieci Marji, w udziale ich ojca duchownego, Wielebn. Ks. proboszcza, szczerze daną skromną kolację ugoszczono. Deklamacje, spiew i humor urozmaiciły tak rzadko urządzoną wieczornicę.

Oby Pan Bóg łaskawy naszemu Wielebn. Ks. proboszczowi za wszelkie jego starania i mozolne prace pod tym względem już tu w tem życiu hojnie wynagrodzić raczył!

Jeden z parafjan.

Baczność!

Czytelnia Ludowa w Nowemmieście

codzień otwarta!

W powszednie dni wiecz. od godz. $7^{1}/_{2}$ do $9^{1}/_{2}$.
W niedziele i święta w połud. od godz. 11—$12^{1}/_{2}$ i od godz. $4^{1}/_{2}$ do $6^{1}/_{2}$ po południu.

W mile ogrzanym, jasno oświetlonym pokoju wyłożone są rozmaite najświeższe dzienniki, gazety, czasopisma, ilustracje.

Korzystnie z nich jest bezpłatne dla każdego.

Kto chce się dowiedzieć, co się dzieje w kraju i w świecie, kto chce pogłębić swą wiedzę i oświecić swój rozum, niech gorliwie sam odwiedza lokal Czytelni Ludowej i innych do tego zachęca.

Oświata ludu — Dokona Cudu.!

ZARZĄD.

Dyrekcja Teatru Miejskiego w Grudziądzu.

Walcząc z ciągłym i wzrastającym deficytem złożyła wreszcie broń wobec niemożności pokrywania dalszych niedoborów. I od paru dni artyści grają sami, dzieląc się wpływami, a właściwie pracując na pół darmo, aby tylko przesilenie to przetrzymać i placówki nie opuścić.

W najgorszem położeniu są ci najcichsi, a najpracowitsi, ci którzy biorą udział niemal w każdem przedstawieniu tak zwani chórzyści.

Wynagradzani byli najskromniej. Dziś przy minimalnych dochodach, patrzą codziennie nędzy w oczy. Postanowiono więc, z dzisiejszego przedstawienia większą część dochodu przeznaczyć dla tych maluczkich.

Foki w Wiśle.

Tczew. Foki które są rzadkością na naszem wybrzeżu bałtyckiem — także dokonany niedawno połów kilku sztuk przez rybaków morskich jest rzadkim — pojawiły się obecnie nawet w Wiśle. Niedawno spostrzeżono pod Tczewem fokę, która trzymała większą rybę w pysku. Na widok zbliżającej się łodzi, zdobycz swą puściła, chowając się pod wodą. Ryba, którą w ten sposób ułowiono, ważyła około 30 ft, Po kilku dniach pewien myśliwy spostrzegł znowu fokę, ścigał ją i przy wychyleniu się z wody zastrzelił. Foki wyrządzają rybakom ogromne szkody, polują bowiem przedewszystkiem na łososie.

Sprawa kanonizacji bł. Andrzeja Boboli.

Do istniejącej w Rzymie Komisji kanonicznej bł. Andrzeja Boboli mającej badać dokładnie mnożące się cuda, któreby uzasadniły poruszyły sprawę kanonizacji (zaliczenie w poczet świętych) naszego bł. rodaka został także powołany J. E. ks. arcybiskup Jan Cieplak. Ks. Arcybiskup Cieplak jako doskonały znawca stron, w których żył i działał Błogosławiony, będzie niewątpliwie mógł przyczynić się do wyjaśnienia różnych wątpliwości i przyspieszenia procesu. Ogólnie liczą się z tem, że może już na koniec roku 1925 będą prace i badania ukończone.

Nadesłane.

(Za ten dział Redakcja nieodpowiada.)

Wyczytałem w Drwęcy Nr. 136 sprawozdanie z miejscowego komitetu P. L. O. P. P. w Montowie iż z dwóch zabaw urządzonych przez Tow. Woj. i Powstańców w Grodzicznie wręczono jako czysty zysk przewodniczącemu kom. p. Nadolnemu kwotę aż 10 zł. wyraźnie (dziesięć złotych).

Wobec większego napływu gości urządzono jedną abawę z własnym bufetem na śpichlerzu p. Ossowskiego z Montowie, a drugą na salce p. Stienssa w Grodzicznie ostatnia przyniosła czystego zysku 20 zł, które oddano do kasy Tow. Woj. nadmienić trzeba, iż udział gości u p. Stienssa był mierny i trwał tylko kilka godzin, podczas gdy w Montowie zabawa przy wielkim udziale gości z własnym bufetem trwała aż do rana, dziwić się tu trzeba, że z tych dwóch zabaw oddano jako czysty zysk taką małą kwotę.

Wobec tego zapytuję się Zarządu Tow. Woj. i Powst. w Grodzicznie prosząc jednocześnie o wyjaśnienie.

1. gdzie utkły z zabawy u p. Stienssa, które zostały przez p. wiceprezesa oddane do Kasy Tow. 20 zł,
2. dane przez p. Ossowskiego z Montowa 20 zł,
3. dane przez Kom. por. p. Wachowiaka 25 zł,
4. owca darowana przez p. Speicherta z Białobłot,
5. para królików darowanych przez p. Kwiatkowskiego z Montowa, które tak samo jak i owca powinni by być już sprzedane, i należytość wręczona tam gdzie się należy, a własny bufet, nic nie przyniósł? bo tak powiedział p. skarbnik, wręczając owe 10 zł, nadmienił, iż Zarząd ofiaruje to z kasy, gdyż z zabawy nic nie zbiegło.

O! smutnie zaiste, jeżeli my Polacy taką pomoc niesiemy Ojczyźnie, dla tego jako polak kochający Ojczyznę, nie mogę tu milczeć i proszę tu na tym miejscu jeszcze raz o wyjaśnienie. Czujny.

Dział porad prawnych.

Panu R. Z. K. z B. Podstawą przeliczenia winna być wola testatora, która zeznana została w listopadzie 1916 r. W tym czasie 1 zł równał się 50 kopekom czyli, że należy się 6000 zł za 3000 rubli.

Panu B. N. z N. 2970 mk. z roku 1918 za wykonaną pracę, można żądać w wysokości mniejwięcej cen — gdyby dzisiaj się owe prace wykonało; lub najwyżej przeliczając sumę tę po myśli 32 ust. waloryzacyjnej, do tego musi Pan podać jednak miesiąc przyjęcia rachunku.

Panu K. z S. Pożyczka wekslowa 10000 mk. z sierpnia 1919 r. — przedstawia wartość 357 zł 14 gr. Umówione w wekslu procenta nie są ważne — dopiero od dnia protestu lub skargi.

Panu S. z M. Proszę podać z którego miesiąca 19 roku owa reszta ceny kupna 4500 mk. Najlepiej jednak ocenić sprzedaną nieruchomość i taką część w złotych policzyć jaka część ceny kupna została nieopłacona.

Panu D. z K. 6600 mk. z roku 1911 deputat przedstawia wartość 8118 zł. Co do procentu należy podać stopę procentową.

Panu St. z L. Pożyczka 10000 mk. z stycznia 1918 r. przedstawia wartość 1089 zł 99 gr.

Panu St. D. z L. 1) Reszta ceny kupna 19000 mk. z umówionej ceny 25000 mk. przedstawia wartość 76% obecnej wartości owego gruntu — a najwyżej 8000 złotych.

2) Reszta ceny kupna 18000 mk. z umówionej ceny 28000 mk. przedstawia wartość 64-28% obecnej wartości objektu — a najwyżej 3272 zł 72 gr.

Panu C. L. z M. 1) 27000 mk. długu z lipca 1919 r. z 5% za 2 lata, przedstawia wartość 1881 zł. 99 gr. 2) 1500 mk. z roku 1912 dziecińskie pieniądze z 4 proc. za 1 rok, przedstawia wartość 1905 zł. 3) Deputatus 30 mk. z roku 1912 wartość 36 zł 90 gr.

Ruch towarzystw.

Nowemiasto. Tow. Młodz. Kat. Zebranie dla wszystkich członków w niedzielę dnia 14. grudnia br. o godz. $4^{1}/_{2}$ popoł. w lokalu p. Świniarskiej. Gotów! Zarząd.

Lubawa. Zebranie byłych Powstanców i wojaków odbędzie się w niedziele dnia 14. b. m. o godz. $2^{1}/_{2}$ popoł. w lokalu p. Czuki.

O liczne przybycie prosi. Zarząd.

Lubawa. Baczność Osadnicy Pow. Lubawskiego Zebranie osadników polskich na powiat Lubawski odbędzie się w poniedziałek dnia 15. b. m. o godz. 11 w lokalu p. Zielińskiego w Lubawie, wszyscy osadnicy pożądani.

Zarząd.

Giełda zbożowa w Poznaniu.

Notowanie oficjalne z dnia 10. 12.

Za 100 kg. w ładunkach wagonowych. Dostawa zaraz. Ceny dla handlu hurtownego.

Notowanie w złotych.

Zyto	18.50—19.50
Pszenica	23.00—25 00
Jęczmień br.	23.00—25.00
Jęczmień na paszę	–
Owies	19 50—20.50
Mąka żyt. 70 %	27.00—29.00.
Mąka pszenna 65 %	37.00—39.00
Ospa żytnia	13.50—
Ospa pszenna	—00—

Uwagi: Usposobienie zniżkowe. Zastój na rynku.

Poznański targ na bydło.

Notowanie Rzeźni Miejskiej.

Dnia 10 12 24. spędzono na targowisko Rzeźni Miejskiej — wołów, — buhaji, — jałówek i krów, 1933 cieląt, 352 owiec, 500 kóz, 403 świn, — prosiąt, — koźląt

Płacono za dwa centnary żywej wagi:

Za bydło rogate	I kl.	88—90	zł.
„ „ „	II kl.	70—	„
„ „ „	III kl.	50—52	„
„ cielęta	I kl.	100—104	„
„ „	II kl.	90—96	„
„ „	III kl.	70—72	„
„ Za owce	I kl.	60—	„
„ „	II kl.	50—52	„
„ „	III kl.	—	„
„ świnie	I kl.	128—130	„
„ „	II kl.	120—	„
„ „	III kl.	100—106	„

Przebieg targu spokojny.

Przymusowa licytacja.

Dnia 18 grudnia b r. o godz. 11 przedpoł.

będę sprzedawał za gotówkę najwięcej dającemu wdrodze przymusowej licytacji w moim lokalu, **Lubawa** ul. Gdańska nr. 7 następujący przedmict

1 kompletną młóckarnia

do zapędu parowego z piecem i elizatorem.

Tobolski, komornik sądowy.

Dnia 17-go grudnia b. r.

odbędzie się **w Kurzętniku**

jarmark

na bydło, konie i kramny

Wesołowski, sołtys.

MAJĄTEK KOSZELEWKI,

pięć kilometrów od Kiełpin, urządza

w Piątek dn. 19. grudnia br. o g. 11 rano

na sali **Hotelu Polskiego w Lubawie**

LICYTACJĘ

na drzewo opałowe (sosna, olcha, brzoza i osika)

i użytkowe drągi sosnowe I—IV klasy, sosna III i IV, osika II, III i IV klasy.

Podarek na gwiazdkę

jest polisa ubezpieczenia na **życie** w stałej walucie.

Łaskawe zgłoszenia przyjmuje

„VESTA"

Oddział Pomorski

Grudziądz, Plac 23. stycznia Nr. 10

Telefon 83

Informacji udzielają: biuro Oddziału codziennie od 8 — 15, oraz miejscowi zastępcy.

Na nadchodzącą gwiazdkę

polecam

LIKIERY

Baczewskiego, Kasprowicza, Kantorowicza i własne. — Wina węgierskie Bordeaux białe i czerwone. Bardzo tanie czerwone wina. Marcepan — orzechy — pierniki i konfitury.

Świniarska, Nowemiasto Rynek.

Węgiel opałowy górnośląski

Węgiel kowalski

Brykety, Koks

poleca

W. SEROŻYŃSKI, NOWEMIASTO.

Wszystkich posiadaczy kwitów tymczasowych długo- i krótkoterminowej Wewnetrznej Pożyczki Panstwowej z roku 1920 r. prosimy swe obligacje odebrać w niżej podpisanym banku. Zwracamy uwagę, że termin skonwertowania Pożyczki Państ. kończy się z dniem

31. grudnia 1924 r.

Po upływie tego terminu otrzymują posiadacze Pożyczki Państw. za 18000 mk. jeden złoty, gdy temczasem przed 30. 12. 1924 r. za 100 mk. jeden złoty.

BANK LUDOWY

w Nowemmieście.

REKLAMA jest dźwignią handlu

za anons opłaca [illegible] —

klientelę zyskujecie na zawsze!

ogłaszajcie w „DRWĘCY"

KINO REFORM

właść. P. Krzyżniewski

Hotel Polski w Nowemmieście.

W sobotę, dnia 13. b. m. o godzinie 8-mej

Wielka Premiera

Współczesny dramat erotyczny dwóch małżeństw w 6 aktach p. t.

Piąta Ulica

W roli głównej piękna i powabna artystka Lucy Doraina znana z obrazku „Sodoma i Gomora".

W niedzielę, dnia 14. bm. o godz. 8-ej

Nowy program p. t.

Człowiek bez pamięci

Wzruszająca tragedja w 6 dużych aktach w roli głównej piękna, utulentowana 5 letnia artystka Paryża Irenka.

Koncert.

Na nadchodzące święta gwiazdkowe

polecamy w wielkim wyborze

Abażury od 5—27 złotych

lampy stojące i wiszące,

aparaty do gotowania,

żelazka elektryczne

żarówki zagraniczne

i krajowe

w wszelkim

rodzaju od

10 wolt

Elektryczne lampy kieszonkowe

Małe akumulatory do kieszonkowych lamp

poleca

Elektrownia Miejska

Nowemiasto.

Wino węgierskie, wytrawne

Wino węgierskie, słodkie

Wino Reńskie

Wino Moselskie

Wino czerwone, Bordeaux

Konjak, L De Beaumont

Konjak Saumon

Rum

Arac

poleca

W. Serożyński-Nowemiasto

Sprzedaż drzewa.

50 mtr. szczapów, i około 20 mtr. wałków

poleca

Wojciechowski, Swiniarnia

poczta Pokrzydowo.

Znaleziono

dnia 6-go grudnia br. na terenie gminy Kurzętnik mniejwięcej

1 metr drzewa sosnowego

szczapów łupanych.

Właściciel może się zgłosić i odebrać u sołtysa w Kurzętniku, za pokryciem powstałych kosztów

Wesołowski, sołtys.

AGENDY

dla handlu i przemysłu

na rok 1925

poleca

„Drwęca", Druk. i Księg.

Nowemiasto, rynek 4. Lubawa, Gdańska 3.

Dobry angielski

węgiel kowalski

poleca

N. Ewertowski, Nowemiasto,

Handel żelaza.

FORTEPIANY — PIANINA

kupuje się u nas w pierwszorzędnem wykonaniu korzystnie. Pierwszorzędne referencje z wielu miast Pomorza. Przy zapotrzebowaniu opłaca się zwiedzenie, zwiedzenie **bez przymusu kupna.**

FABRYKA FORTEPIANÓW

„HANSA"

Gdańsk, Breitgasse 53, Telefon 1885, obok „Lachs"

Dom Bławatów

Brunon Marschall,

LUBAWA

Rynek 2. :: Telef. 45.

POLECA

na podarunki gwiazdkowe nadzwyczaj korzystnie

MATERJAŁY
na bluski i suknie
JEDWABIE
BARCHANY
PŁÓTNA
na fartuchy
RENFORCE
na bieliznę
BARCHANY
na bieliznę
ZEFIR na koszule
INLETY,
DRYLYCHY
na pościel
OKRYCIA na łóżka
OBRUSY
i SIERWETY
FIRANY
BIELIZNĘ damską
RĘKAWICZKI
skórzane i trykot.
MATERJAŁY
na płaszcze
BIELIZNĘ męską:
kołnierzyki,
mankiety,
półkoszulki,
krawaty
i szelki - -
CHUSTECZKI
białe i kolorowe
KAPELUSZE
PARASOLE

STAŁE CENY.

RZETELNA OBSŁUGA.

ŚWIEŻO NADESZŁY

ubrania dziecięce

Bleyle go.

Sardynki portugalskie

Ogórki kiszone

Kapusta kiszona

Ser tylzycki pełnotłusty

Ser (Gelamer)

Śledzie opiekane

Śledzie zawijane

Cukier pudrowy

Pasta sardel.

Orzechy laskowe

Orzechy włosk., Francuskie

Orzechy włosk., rumuńskie

Figi, Daktyle

Cytryny

Pomarańcze

Mandaryny

Winogrona

Almeria

poleca

Serożyński.

Poszukuję dzielną

służącę

od zaraz

Napiòrkowski,

Majatek przy głównym dworcu

---

2 dziewczyny

do wszelkiej pracy domowej jedynie z dobremi świadectwami przyjmie od dnia 15-go grudnia.

Maj. Bielice,

p. Biskupiec, Pomorski.

Poszukuję od zaraz

służącę

i chłopaka do bydła.

Zasługi podług ugody.

Jan Grzywacz, Skarlin.

Karty do gry

poleca

Księgarnia „Drwęcy"

Ostrzegam

każdego, że za rachunki mojej żony AGNIESZKI TOBOLSKIEJ z domu Licówna nie odpowiadam.

Bronisław Tobolski

LUBAWA.

Zabłąkał się

PIES

(wilk). Właściciel może odebrać za zwróceniem kosztów

Napiòrkowski,

Majątek przy głównym dworcu.

Posiadłość

dobre zabudowania 6 mórg ziemi z żywem i martwem inwent. przy przystanku kolejowem (10 minut od Nowegomiasta).

Iwiński,

Duże Pacołtowo.

Poszukuje się

mieszkania

(2 pokoji z kuchnią)

od zaraz

Kto, wskaże eksped. „Drwęcy"